

นิทานสุภาษิตจีน (90) 成语故事(九十)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 推舟于陆/推舟於陸 tuī zhōu yú lù (ทุย โจว ยหวิ ลู่) โดย คำว่า 推 tuī (ทุย) แปลว่า ผลัก เช่น ดัน 于/於 yú (ยหวิ) แปลว่า อยู่ที่ 舟 zhōu (โจว) แปลว่า เรือ 陆/陸 lù (ลู่) แปลว่า แผ่นดิน บนบก เมื่อนำมารวมกันก็จะแปลว่า เช่นเรือบนบก แต่เรือจะเคลื่อนที่คล่องตัวกว่าตอนอยู่ในน้ำ เมื่อเราเอามันมาใช้ผิดทาง โดยเอาเรือมาเช่นให้วิ่งบนบกนั้น ย่อมเป็นการกระทำที่เปลืองแรงเสียเปล่า จึงเปรียบเปรยกับการกระทำใดๆ หากทำไปอย่างไม่ถูกต้อง หรือมองไม่เห็นว่าจะสำเร็จได้ แต่ยังดันทุรังทำไปก็จะเสียทั้งแรงกายแรงใจและเสียเวลา ที่นี่เรื่องราวของที่มาคำนี้จะเป็นอย่างไร รายละเอียดดูตัวอย่างจากนิทานสุภาษิตนี้

จีนในยุคสมัยราชวงศ์โจวตะวันออก 东周/東周 Dōng Zhōu (ตงโจว) แบ่งออกเป็นสองช่วงคือช่วงยุคชุนชิว 春秋/春秋 Chūn Qiū กับช่วงยุคจันกั๋ว 战国/戰國 Zhàn Guó ช่วงยุคชุนชิวคือช่วงต้นที่ราชวงศ์โจวตะวันออกเริ่มแตกแยกทำให้เกิดมีรัฐใหญ่เล็กมากมายนับร้อย จนเมื่อเวลาผ่านไปหลายรัฐเหล่านี้ก็รบพุ่งกัน รวมกันขึ้นมาใหม่ จึงก่อเกิดรัฐใหญ่ๆไม่กี่รัฐ สลับสับเปลี่ยนกันมีอำนาจและอิทธิพลด้วยเหล่าผู้นำนครรัฐเหล่านี้ต่างก็ต้องการจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่แห่งยุคแต่เพียงผู้เดียวให้ได้

จึงทำให้บ้านเมืองจีนในสองยุคนี้เกิดศึกสงครามมากมาย แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นยุคทองของการก่อกำเนิดนักคิดนักปราชญ์จีนมากมาย จนเกิดเป็นยุคแห่งร้อยแปดสำนักวิชา 诸子百家/諸子百家 zhū zǐ bǎi jiā (จู จื่อ บ้าย เจีย) และเหล่าสำนักนักคิดเหล่านี้ก็มักจะเผยแพร่แนวคิดของตน แล้วโจมตีแนวคิดของสำนักอื่น จึงก่อให้เกิดปรากฏการณ์ร้อยสำนักประชันเสียง 百家争鸣/百家爭鳴 bǎi jiā zhēng míng (บาย เจิง หมิง) โดยหนึ่งในนั้นก็คือสำนักนักคิดแบบหฺวู 儒家 Rú Jiā (หฺวูเจีย) ซึ่งมีขงจื้อ 孔子 Kǒng zǐ เป็นผู้ก่อตั้งขึ้นมา ขงจื้อเผยแพร่ความคิดของตนและรับลูกศิษย์ทุกชนชั้นไว้มากมาย เพราะเขา

(ที่มาภาพ <http://www.baidu.com>)

มีหลักปรัชญาด้านการศึกษาเล่าเรียนว่า ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน 有教无类/有教無類 yǒu jiāo wú lèi (โหยว เจียว อู่ เลย์) และมีหลักการสอนว่า สอนตามความต้องการและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ขงจื้อยังมีหลักปรัชญาด้านผู้ปกครองบ้านเมืองว่า ต้องใช้คุณธรรมนำการปกครอง ดังนั้นขงจื้อจึงมักพาลูกศิษย์ออกไปท่องเมืองต่างๆ เพื่อเผยแพร่แนวคิดทางการปกครองของตนต่อเหล่าผู้นำนครรัฐต่างๆ มีครั้งหนึ่ง ขงจื้อพร้อมศิษย์ได้เดินทางไปรัฐเว่ย เพื่อนำหลักคุณธรรมไปเผยแพร่แก่เจ้าผู้นครรัฐเว่ย เมื่อได้มีโอกาสเข้าพบเจ้านครรัฐเว่ยแล้ว ก็ได้นำเสนอแนวคิดด้านการปกครองของตน แต่เมื่อเวลาผ่านไป ก็ไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้น ลูกศิษย์จึงถามราชครูแห่งรัฐเว่ยว่า การมาเผยแพร่แนวคิดด้านการปกครองของพวกเราในครั้งนี้จะมีโอกาสสำเร็จไหม ราชครูตอบว่า การจะทำให้เจ้านครรัฐเว่ยทำตามหรือยอมรับหลักการคุณธรรมนำการเมืองนั้น มันก็เหมือนเช่นเรือให้วิ่งบนถนน

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 下了很多工夫, 却一点收获都没有。

成語比喻: 下了很多工夫, 卻

一點收獲都沒有。

Chéngyǔ bǐyù: xià le hěn duō
gōngfū, què yī diǎn shōuhuò dōu
méi yǒu。

เฉิงยู่ บี้ยู่: เซี่ย เลอะ เห็น ตัว กงฟู , เซว อี้
เตียน โฉวฮั่ว ไทว เหมย์ โหย่ว.

สุภาษิตเปรียบว่า ลงทุนลงแรงไปมากมาย แต่กลับ
ไม่ได้ผลเลยสักนิด

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

他已经是不可救的人，你再跟
他说也没用就像推舟于陆，下去
的功夫都会变空。

他已經是不可救的人，妳再跟
他說也沒用就像推舟於陸，下去
的功夫都會變空。

Tā yǐjīng shì bù kě jiù de rén , nǐ
zài gēn tā shuō yě méi yòng jiù xiàng
tuī zhōu yú lù , xià qù de gōngfū dōu
huì biàn kōng。

ทา อี้จิง ฉื่อ ปู้ เซอ จิว เตอะ เหริน, หนี ไ้จ๋ เกิน
ทา ฉัว เหย่ เหมย์ โย่ง จิว เซียง ทุย โจว ยหวิ ลู่, เซี่ย
ชวี เตอะ กง ฟู ไทว ฮู่ย เปี่ยน คง.

คนไร้ทางเหี่ยวหายอย่างเขา คุณจะพูดจะเตือน
เขาอย่างไรก็ไม่มีประโยชน์ ประหนึ่งตั้งเข็นเรือบนบก
แรงที่ลงไปล้วนสูญเปล่า

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง